

TRIBUNA

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 6 an ..... 10 cor.
pe 1/2 an ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
N-zi de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
beni; a doua oară 12 beni; a 3-a
oară 8 b. de fiecare publicare.
Atât abonamentele, cât și inserți-
unile sunt a se plăti înainte în Arad.
Telefon pentru oraș și comitat
Scrierile retracate nu se primesc.

Amintirile d-lui Slavici.

(L.) Când se va scrie istoria vieții noastre dela 1870 încoace, d-lui Ioan Slavici i-se va consacra o pagină frumoasă, nu numai pentru activitatea sa rodnică literară, ci mai ales pentru rolul politic pe care l'a jucat. Intre noi, cei din Ungaria și Transilvania, tot se mai găsește câte unul care să formeze reserve cu privire la rolul său politic, ceea ce este și foarte firesc și foarte obișnuit în lumea asta. Istoria, din fericire, se scrie însă după ce au dispărut patimile (ori mai bine: pățimășii!)... Ori când se poate constata însă și la nici un caz nu i-se poate d-lui Slavici contesta meritul de a fi contribuit (mai mult de cât toți până acum) la cimentarea legăturilor între Românii de pretutindeni.

Din punctul acesta de vedere, amintirile ce le-a scris despre întâia serbare națională la Putna, ne oferă bogate amănunte. E întâmplător, ori poate impus de greutatea vremurilor, faptul că întâia serbare a tuturor Românilor s'a dat sub egidă culturală. *Adevărul este însă că o politică mare se inaugura atunci la Putna.* Politica tuturor Românilor! Pentru-că dacă și la 1848 șefii (mai ales tinerimea) Românilor din principate și din Ardeal au stat în oare care legătură și se încercase a duce o luptă în comună înțelegere, nu e mai puțin adevărat că lucrurile nu reușiseră. Cei din Feară una ne sfătuiau, ear noi alta ne simțiam îndemnați să facem. Unul din tinerii generoși dela

1848 căutase și obținuse întâlnire cu Kosuth, pentru a stabili o comună acțiune între Români și Unguri. Părinții noștri au grăbit însă toți în tabăra lui Iancu...

Pare că nu se stabilise încă rostul neamului românesc aici în Carpați și la gurile Dunărei. Ori că fruntașii nu erau încă toți lămurii destul, și la nici un caz nu erau toți de acord asupra celor ce sunt de săvârșit.

La Putna lucrurile s'au limpezit. D'atunci chiar dacă în politică ne găsim împărțiți în tabere, în ceea ce privește interesul suprem românesc: unitatea culturală, suntem înțelegi deplin.

Ear care este însemnătatea acestui fapt și cât el contribuie la întărirea noastră politică, dacă n'am ști-o și simți-o noi, e destul să citim ceea ce scriu ziarurile ungurești chiar din incidentul serbării de 2 Iulie la Putna. Tot cu acest prilej scot în evidență rolul mare pe care l'a jucat d-lui Slavici atât la 1871, când s'a pus la cale serbarea dela Putna, cât și d'atunci încoace, mai ales prin întemeierea și conducerea ziarului «Tribuna» dela Sibiu...

Din amintirile d-lui Slavici se desprind însă numai amănunte privitoare la pornirea unui sentiment mare comun între tinerii cari d'atunci încoace au fost chemați să joace rol însemnat în viața culturală română, ci și învățăminte politice.

Atunci s'au găsit între tinerii cărcolași cari să se lege de forme, cari să pună ori ce discuție pe teren personal, cari să nu

înțeleagă nici rostul unei mișcări naționale, nici mijloacele de întrebuițat pentru ajungerea la țintă... Azi între *bărbații* cu poziție — între fruntași — să găsească asemenea dificil, ca să nu folosim un cuvânt mai aspru. D-lui Slavici n'a arătat numele acelor tineri, cari față de o idee lansată de Eminescu și dusă la îndeplinire de puținii poate, dar aleși tineri universitari, pretindeau că apără demnitatea și interesele neamului românesc... Trebuie însă că între acei «salvatori» d'atunci se găsea și azi bătrânul «cu barbă lungă» cari la diferite ocazii sună buciul de alarmă și călare pe Rosinanda, pornește la — luptă contra fraților «trădători»... Cu dușmanii firești ai neamului nu se prea încălără acești «luptători naționali», după cum nici la 1871 ei nu cutrieraseră Bucovina d'alungul și d'altul, dar întocmai după cum atunci erau tari în a trage la răspundere, a cere socoteală, de fiecare creștări adunat nu de densii, a trage meritul și din munca altora, — așa și acum: nu se întâmplă ca cineva să emită o idee nouă, și repede ei o declară de primejdioasă. Și când alții cu bună credință își fac din noaptea zi pentru a o realiza în folosul cauzei naționale, ei strigă ca din gura șarpelui că o abominabilă crimă națională se petrece...

Nu trebuie să-i numim... Cine nu-i cunoaște? Nu i-am văzut oare cu toții făcându-se de ris pe la conferențele naționale din urmă, cărtind când toată lumea este entusiastă?... Nu i-am văzut căutând nod

Moartea lui Ștefan Vodă.

Cum au început a vui clopotele în strălucitoarele turnuri ale Sucevei, s'a știut în norod că Vodă-Ștefan s'a dus. Și din sat în sat, din clopotniță în clopotniță, vaelele de aramă s'au împințit ca o durere uriașă peste întregul pământ al Moldovei. Din piscurile munților prinseră a curge spre văi tânguirile buciurilor de cireș: plăeșii spuneau culmilor, și codrilor, și drumurilor de ape, tuturor colțurilor unde se găseau așezăminte de vechi oșteni, spuneau durerea cea mare, cea fără de îndreptare. Și pe căile prăfuite, pe malurile riuurilor aurite de soarele lui Iulie, alergau pe cal repezi Crainicii plecați pe oblăncurile șelelor, spintecau văzduhul ca niște paseri îngrozite, suflate din urmă de viforul unei vești grozave.

„A murit Vodă-Ștefan! A murit Vodă!” Vestea a fost un fulger. În frământarea jalnică a orașelor și a satelor, cuvântul deși era de-mulț așteptat, cutremură inimile. Și clopotele de moarte plâneau pe întreaga Moșie, și boierii, oștenii, norodul, cu capetele descoperite, umblau purtați într'un vârtej de jale, se gândiau la un viitor de cumpene și se întrebau: ce va fi după ce-l vom pune în mormânt?

În umiltele bisericuțe ale satelor, în mănăstirile clădite ori înzestrate de marele Voevod, se țineau priveghiuri de tăcere și măhnire. Numai glasurile preoților vorbind sufletelor simple și otelite în nevoi tresăreau supt bolți, din altare,

și chemau în lumina scăzută a candelor umbra marelui lor Voevod.

Căci nu era în toată Moldova bărbat cu brațul tare, care să nu-și aducă aminte ca de erii de crîncenele răsboaie ale anilor din urmă și care să nu-și aducă aminte ca de un frate, ori de-un tată, de luminosul Domn.

Și acuma toți tăceau cu sufletele amărite. Iar în palatul lui din Suceava, Vodă-Ștefan sta mort, alb și senin, cu mâinile cruciș pe piept. Se odihnea, alinat de moarte, neînvingul a cărui tunătoare vrednicie spărsese cerul celor patru vînturi. Și preoții, și vlădicii, mitropoliții în vestimintele lor de aur și mătasă cadelițau în jurul mortului împrăștiind mirodenii și murmure, chemând pacea dumnezeiască asupra zbuciumatului suflet. Iar marii și vitejii boerii în haine cernite priveau cu ochi împietriți spre trupul liniștit pe care-l cerea pământul și se gândiau la zilele de mărire care umpluse cu lumina lor la o jumătate de veac și se gândeau că sufletul cel mare al Domnului lor va trăi în veacuri și se va înălța ca un finic înflorit, de holburile vînturilor nescuturat.

Zilele se strecurară în jalea mută a popoului și în răsunătorul bocet al clopotelor. Pe urmă se întinse alaiul mare de preoți, de oșteni, de boieri și de norod. Și Vodă, înveșmîntat ca în vremile mării, cu coroana în cap, cu sabia și buzduganul alături, fu ridicat pe năsalie de boierii mari; clerul își înălța glasul — și porniră. Musicile ostășești, timpenii cu coardele slăbite și buciume, prinseră a suna într'un bubuit adînc de tunet, — și când eși alaiul din cetate se umplură câmpiile de mulțimea norodului. Că-

lăreșii își duceau în pas caii cari lăcrău din ochii plini de iarbă de pușcă, făceau o roată uriașă, Domnul din zile bune; dar armele, care se înălțase odată cu fală, acum erau îndreptate în spre pământul în care și Voevodul lor se cobora.

Merseră multă vreme prin arșița lui Iulie spre Putna. Și în toate părțile, în sate, clopote sperioase trimiteau vailor și văzduhului vaiete de jale. Și boierii se rindiau să ducă sarcina neprețuită. Se schimbau la prohoduri. Atunci în câmpii, în miile și miile de oameni, se întindea o tăcere grea și cântecele preoților se înălțau plutind peste capetele descoperite și plecate. Când convoiul pornia iar, un glas rostia: „Dumnezeu să-l erte!”, și mulțimea, urnindu-se în talazuri mari, își făceau cruce murmurând răspunsul.

Și prin mulțimea aceea mare trecea fiorul aducerilor-aminte. Căci erau în jurul nedomoliturii Căpitan toți oștenii încărungiți în lupte vechi, oșteni din norod, ridicați la o îndrjire și la o mărire fără seamăn; erau toți boierii cu paloșe ascuțite și cu inimă mari și drepte; erau acolo martorii zilelor de la Podul-Înalt, dela Baia și dela Cozmin. Erau bătrânii Ivașcu și Maxin, și Gherman și Oană, și întunecosul Neamț Hrăman, vechii pîrcălabi ai cetăților Mării; erau Clănău și Mușat, și Frunteș, și Boldur, și Tăut, și Ganguș, și toate săbiile vrednice ale Moldovei, și toți acuma nu făceau nici o para fără mintea care se stinsese, fără brațul care amorfise!

Întinsele valuri de norod pătrunseră și'n Putna. Și la mănăstirea sfîntă se lăsa jos năsalia. În biserică nu era chip să slujească: nici pentru cler nu era loc îndeajuns. Stujiră deci

în papură la toate ocaziunile și argumentând cu injurii în fața ideilor și planurilor sincere expuse?

Chiar din cetirea amintirilor d-lui Slavici trebuie să primim însă impresia, că ori cât de sgomotosă și numeroasă ar fi tabăra pretinșilor »salvatori naționali«, lumea cea bună și mare se conduce la curentul pornit de *adevărații aleși*. . . După serbarea dela 1871 dela Putna a urmat cea dela 2 Iulie 1904. . . Cei huliți atunci cu ce mulțumire sufletească se vor fi dus la Putna și cu câtă sfială trebuie să se gândească la serbarea mare cărcotașii d'atunci!

Cei-ce în viitor vor deci să lucreze pentru neam, se vor inspira de scrisesele celor ce au făcut ceva, ear nu de pleava de vorbărie a negustorilor politici.

Serbătorirea lui Ștefan-cel-Mare.

Internatul Ștefan-cel-Mare

Cu ocaziunea festivităților în amintirea lui Ștefan-cel-Mare, damele române din Bucovina au subscris o sumă de bani considerabilă pentru a înființa la Rădăuți un internat pentru elevii români gr.-or care va purta numele de »Ștefan-cel-Mare«. Pentru acest fond au donat sume însemnate și societatea academică »Junimea«, precum și societatea pentru cultură și literatură poporului român din Bucovina.

Românii din Bucovina au votat, cu învoirea guvernului, din Fondul religios 10,000 coroane pentru serbări.

Serbarea dela Baia.

În ziua de 2 Iulie, pe la orele 7 dimineața, un imens public staționa dinaintea bisericii catedrale din Fălticeni, așteptând sosirea armatei, a autorităților și a școalelor; pentru a pleca spre Baia, la orele 7 și jum. s'a format un frumos convoi în frunte cu muzica Reg. Suceava Nr. 16, care în tot timpul parcurgerii drumului au cântat diferite cântece naționale și marșuri. Cel întâi popas s'a făcut pe la orele 8 și jum. în frumoasa vale a Baiei, de unde se desfășoară o imponentă priveliște ochilor privitorilor cu perspectiva

afară, lângă fereastră altarului. Tot norodul se lăsa în genunchi, și durerea mușca din toate inimile, căci se apropia parcă ceasul unei asfințiri veșnice.

Un arhieru cuvintăreț se înalță apoi deasupra capetelor și începu a vorbi despre Vodă cel mare și sfânt, care din vifore a scăpat Moșia și mare și luminoasă ni-a lăsat-o, plină de bunătați și de pace. Ci ca un fulger a scăpărat paloșul lui în patru părți a zării, pe dușmanii i-a ingenuchiat în tină, spre veșnica lor rușine, sus înălțând neamul și legea strămească. Pe voi, locuri crușite de sângele nostru și al dușmanilor v'a amintit cuvintătorul; pe voi, bătrânilor oșteni, v'a luat de martori și pe tine, mărite Voevod, s'a întors suspinând și închinându-se, apoi a tăcut și și-a ridicat ochii spre cer...

Și norodul era bătut de valuri de durere. Cu ochii înotând în lacrimi, trecură rudele, oștenii, boierii și norodul și sărutară mâna care făcuse dreptate în lume și crucea pentru care mâna se încordase atât amar de ani. Și a fost o uriașă și adâncă zguduire în inimă, cât patul cu chingi de fier fu coborât cu naframe de mătăsa în bolta de piatră.

Văzduhul se zgudui deodată la izbucnirea puștelor, muzicile prinseră a suna. prin norod trecu un freamăt mare, clopotele vuiră mai cu putere, și era o jale cum n'a mai fost de atunci în țara Moldovei. Mitropolitul se plecă și zvrli asupra mortului o mână de țărână; apoi meșterii se puseră să zidească veșnica locuință. Mulțimea fierbea în talazuri fără stimpăr și murmura și gemea neîntrerupt ca un codru în furtună, —

ruinelor »Bisericii Albe«, mai îndepărtare a râului Moldova și în fund de tot cu munții Carpați. La intrarea în Baia convoiul a fost întâmpinat de autoritățile din această comună, în frunte cu primarul, îmbrăcat în mare ținută și încins cu eșarpa tricoloră, care a arătat buna venire a tuturor, conducând apoi convoiul la Biserica Albă, unde la orele 10 s'a început serviciul religios în prezența a mii de spectatori sosiți din toate părțile județului nostru și a tuturor șefilor autorităților. Parastasul a fost oficial de protoereul județul V. Chirilescu asistat de un mare număr de preoți, și într'o solemnă tăcere din partea tuturor, s'a făcut rugăciunile pentru odihna marelui Voevod Ștefan cel Mare. După terminarea serviciului religios, trupele comandate de dl. Maior de Rigo, au făcut defilarea, carea a fost primită de dl. General Al. Pavlo. Un mare entuziasm a izbucnit în urma cuvântărilor d-lui Dionisie Zaharescu, profesor la gimnaziul din Fălticeni, care a arătat pe scurt viața, faptele și războaiele Marelui Voevod. La ora 1 jum. s'a început a doua parte a serbării în grădina proprietății din Baia, unde pe o scenă improvizată, dar aranjată cu mult gust, elevii școlii Primare Nr. 1 de băieți din Fălticeni au jucat piesa »Lupta dela Baia« de dl. Serafim Ionescu institutor, care a fost aclamat de nenumărate ori de public; asemenea au fost aplaudați micii elevi, cari și-au jucat rolurile foarte bine.

Elevii gimnaziului au jucat piesa »Cetatea Némțului«, în trei acte de V. Alexandri sub conducerea d-lui Zaharescu, au eșit bine elevii Enăchescu în rolul lui Sobieschi, Cuceșcu în rolul lui Farcaș și elevul Radu în rolul Iablonski. »Banul Mărăcine« a fost executat de un mare număr de elevi sub conducerea d-lui D. Drăgușanu, profesor de gimnastică la gimnaziu, cari îmbrăcați în costume naționale, au dat un frumos aspect acestei serbări. Serbarea s'a terminat la orele 6, cu împărțirea premiilor la toate școlile din Fălticeni, precum și la școlile din Baia, Fântâna-Mare, Sasca și Valea Slatinei, de prin împrejurimi, lăsând o frumoasă impresie asupra tuturor celor care au luat parte la ea.

Serbarea dela Borzești.

Borzești, micul sat din Bacău, locul de naștere al marelui erou Ștefan a fost în ziua de 4 Iulie punctul spre care s'au concentrat inimile tuturor Românilor.

Mulțime de oameni sosise aci ca să serbătorească la locul nașterii a 4-a sută aniversare a morții voevodului.

Printre numeroasele persoane oficiale se remarcă: d-nii Haret, Dr. Istrate, Gârboviceanu, Bianu, Sihleanu, Take Protopopescu, R. Porumbaru, R. Voinescu, colonelii Văleanu, Tarnoski și Gheorghiu, Leon Sachelarie etc. Nu-

iar Domnul Ștefan, fu zidit în lăcașul de marmură de piatră.

S'au stins rînduri de oameni și s'au schimbat vremurile. Bătrânul Voevod își doarme somnul chinuit poate de visuri; și va mai dormi. Dar într'o zi sabia lui de oțel va străpunge mormântul și va fulgera la soare. Și duhul vredniciei lui va trece ca un vifor prin inimile deșteptate la o nouă viață.

Atunci, după veacuri de visuri urite, și se va descreși chinul feții, vei zimbi și vei ierta rățirile noastre. Atunci bătrânule, umbra ta uriașă se va înălța deasupra oștilor nouă și-ți vor scântea iar ochii, și se va cutremura văzduhul la glasul poporului tău!

Mihail Sadoveanu.

DIN CARTEA DORULUI.

(Pastel)

Pe cer încoată norii —
La gura morii
Un val ușor descântă,
Și sus s'avântă
Spre umbra florii.

Și azurii e rîul,
Iar' grîul
Să 'ndoale blând și dulce:
E timpul să se culce.

Și soarele e roșu.
Cocoșu
Din grîu mai bea o dușcă
Și merge spre-a lui cușcă.

meroși studenți de asemeni au asistat la serbările ce s'au dat eri și cari au decurs în ordinea următoare:

În pavilionul construit lângă vechea biserică s'a oficiat un serviciu divin de către P. S. Sa Episcopul de Roman asistat de întregul cler de Bacău.

Corpul preoților și școalelor au intonat frumoase imnuri religioase pe când artileria trăgea salve.

Slujba parastasului a fost frumoasă, înălțătoare, lacrimi veneau pe pleoape.

După oficierea parastasului au început discursurile.

Primul vorbește dl. R. Porumbaru, inițiatorul serbării, Dr. Istrate și ministrul Haret. Dl. Duțescu-Duțu a recitat o poezie.

La orele 11 începe defilarea cu elevii liceului din Bacău, elevii școalelor primare, rurale, de meserii, societățile, învățătorii, primarii rurali, și delegații de rașeni. Urmează cortegiul istoric bine format care a provocat în asistență un mare entuziasm. Defilează la urmă infanteria și artileria din Bacău.

La 1 a început banchetul la care au participat peste 3000 perseane.

Au toastat d-nii R. Porumbaru, Dr. Istrate, Răileanu și Haret.

La orele 2 încep serbările școlare, cu cântece, cuvântări și diferite producțiuni școlare. Seara la ora 6 urmă un alt banchet.

Serbarea s'a încheiat cu frumoase focuri de artificii.

Vaslui.

— Astăzi a avut loc cu o deosebită solemnitate, serbarea de al 4-lea centenar dela moartea marelui Voevod Ștefan.

De dimineață o vie animare se observa pe toate străzile orașului, frumos pavozate cu drapele.

Toată suflarea românească, în haine de serbătoare a asistat la această grandioasă serbare.

La ora 8 dim. în biserica catedrală Sft. Ioan, s'a oficiat sfânta liturgie, după care au urmat Panahida, în fața bisericii, la care a asistat toate școlile din localitate, corpul didactic, autoritățile civile și militare și un număr public.

Onorurile militare au fost date de o companie din reg 7 Racova No 25, cu drapelul și muzica.

În timpul serviciului religios, corul gimnaziului sub conducerea maestrului Ion Vasiliu a intonat imnuri religioase.

După serviciul religios au vorbit părintele Econ. Ion Grigoriu și dl. colonel Pătrașcu, comandantul garnizoanei locale, arătând faptele religioase și vitejești ale marelui voevod, apoi s'a format cortegiul în modul următor: Școalele primare de fete și băieți, școala profesională, gimnaziul și armata.

Cortegiul a parcurs, strada Ștefan cel Mare și strada Palatului, până în fața palatului unde s'a despărțit. După amiază toate școlile s'au adunat în fața palatului de unde au pornit la grădina Anghelistă din apropierea orașului. Cortegiul de astă-dată a fost impunător.

Toate școlile împreună cu corpul didactic au luat loc în 30 de care trase de boi și împodobite cu drapele și verdeață. În fruntea carelor mergea muzica militară, care a cântat tot parcursul până la grădică.

La grădina serbarea s'a deschis cu Imnul Regal executat de corul școalelor unite sub conducerea d-lui Ion Vasiliu, maestru de muzică, apoi părintele Econ. Ion Grigoriu într'o lungă cuvântare a relevat toate faptele marelui voevod, apoi corul a cântat: cântecul lui Ștefan, Marsul lui Mihail Viteazu, marșul Prințului Carol și Trompetele răsuna.

Congregația comitatului Timișan.

Timișoara, 18 Iulie.

Azi s'a ținut congreagația comitatului. Ședința a fost pe cât de slab cercetată pe atât de bogată în epizoade interesante.

Ședința s'a deschis la 10 ore.

Înainte de ordinea de zi cere cuvântul protopopul Ioan *Pepa*, pentru a arăta volnicile comise de organele administrative la alegerea de

notar din *Sinersig*, unde concurentul român a fost eschis dela candidare și poporul nemulțumit cu călcarea în picioare a drepturilor sale, pus în fața — puștilor geandarmilor.

Vicișpanul *Kabdebó Gergely*: În senzul regulamentului n'are loc discuțiunea înaintea ordinei de zi. Nu se poate lua cuvântul decât la ordinea de zi, unde va veni și afacerea alegerii din *Sinersig*.

Dobrosláv Péter: A insinuat trei propuneri înainte cu 16 zile. Intreabă de ce nu sunt puse la ordinea zilei.

Ioan *Pepa*: Poftim!

Dobrosláv Péter: De ce s'au omis din convocător?

Kabdebó Gergely: Că ce să se pună la ordinea zilei, asta o hotărăște fișpanul și vicișpanul. Trei chestiuni, de o importanță regnicolară, cum sunt chestiunile insinuate de *Dobrosláv*, n'a aflat cu cale să le pună la ordinea de zi a unei congregații de vară, de obicei slab cercetată. Propunerile acestea vor veni în congregația de toamnă.

Dobrosláv Péter: Zice că una dintre propunerile ce a insinuat este numai acuma de actualitate, lista civilă...

Kabdebó Gergely: Vă rog a nu Vă estinde la propunere. Asta n-o pot permite.

Dobrosláv Péter: Atâta drept am, să spun ce conțin propunerile mele. Nu primește răspunsul vicișpanului, care n'are motivare legală.

Mayer Károly: Înaintea ordinei de zi nu poate avea loc altă discuțiune. Numai dacă preținde interesul public și o permite președintele, se poate desbata o chestiune înaintea ordinei de zi.

Ioan *Pepa*: Observă că fișpanul totuși a acordat cuvântul lui *Mayer Károly* și înaintea ordinei de zi. Va să zică ceea-ce nu e permis unuia, e permis altuia.

A urmat pe urmă desbaterea ordinei de zi.

Alegerea de jude din *Cerna*, s'a nimicit pentru-că solgăbirul care a prezidat actul alegerii, în loc de a fi ordonat o alegere mai restrânsă, între cei doi candidați cari au intrunit voturi egale, *Toma Vuia* și *Trăilă Sima*, a hotărât prin sorți.

Ioan *Pepa*: Cere cercetarea disciplinară împotriva solgăbirului.

Congregația nu primește prepunerea lui *Pepa*.

Impotriva alegerii de notar din *Sinersig*, preotul român *Vichentie Pirtea* a dat recurs.

Ioan *Pepa*: La alegerea de notar din *Sinersig*, fibirul a procedat volnic, eschizând dela candidare pe doi reflectanți români. S'a convins personal despre aceasta. Recunoaște că fibirul până'ac' era cunoscut de om de cinste, imparțial și human, dar așa se vede i-s'a urt de aceasta purtare și se pretează acum și densus la hașibuzucii. (Haritate). Cedând presiunii de sus ori venită dela feudalii din comună, a eschis pe recurenții omâni. Medicul cercual cortesea fără scrupili pe lângă candidatul oficial. Intreabă pe vicișpan, asta e chemarea medicului cercual? Doi geandarmi, aduși ca să păzească volnicii domnilor, fără nici un motiv, singur numai pentru-că poporul striga: Nu ne trebuie *Molitoris*, a alungat poporul din curte. Au ridicat chiar arma. Pentru-ce se fac acestea? Legea nu zice, să nu se candideze român. Dacă reselectivul din punct de vedere moral nu e esceptiabil, trebuie candidat. În țeara aceasta este neferire a te naște român. Românul își iubește patria, tronul dar și naționalitatea sa (O voce: Nu există naționalități, numai națiune maghiară. *Zgnot*).

Kabdebó Gergely: E lucru în deoște știut, că în comatul *Timișorii* nu se face deosebire între români maghiari ori neamț. (Risum teneatis *N. Red.*)

A mă vorbit referentul *Lendvay Miklós* și pe urmă omitatul lui *Vargies Imre* a aprobat actul alegerii de notar din *Sinersig*.

Curat „Turcul te bate, Turcul te judecă“.

Răsboiul ruso-japonez.

Dacă Japonezii desvoaltă atâta acțiune pentru cucerirea trecătoarelor, e că cunosc pe deplin importanța lor. Așa de exemplu trecătoarea *Motien* poate oferi Japonezilor posibilitatea de a ataca pe Ruși și dela spate. Rușii încă sunt pătrunși de însemnătatea acestor îngustimi, și de aceea caută cu ori-ce preț să impedeze trecerea armatelor japoneze. Mai ales înțeleg ei primejdia ce se poate descărca asupra lor dinspre trecătoarea *Motien*.

Drept aceea generalisimul *Kuropatkin* a și trimis aici forță militară considerabilă sub conducerea generalului *Keller* pentru a opri pe cât se poate, de sine înțeles, pătrunderea Japonezilor dincolo de munții *Fensulin*. La 16 l. c. generalul *Keller* a și avut o luptă aci cu trupele japoneze, cari după o măsurare de 15 ore au bătut total pe Ruși. Insuși *Kuropatkin* în raportul său recunoaște că generalul *Keller* a avut o pierdere mai mare de 1000 soldați răsunând și toate pozițiile.

Dealtcum câmpul de război din *Mandșuria* sudică este teatrul unui șir neîntrerupt de ciocniri dintre avantgarde și trupe. În toate aceste totdeauna Japonezii sunt atacătorii, până când Rușii se mărginesc numai la defensivă, ori la câte-o luptă, prin care să scape de cursa întinsă de isteț și viclenii lor adversari galbeni.

Dăm aci următoarele telegrame:

Tokio, 19 Iulie. Raportul lui *Kuroki* despre o nouă învingere spre vest dela trecătoarea *Motien* a Japonezilor a produs mare însuflețire în *Tokio*. În raportul său *Kuroki* spune, că generalul *Keller* a îndreptat un atac asupra Japonezilor cu două divizii. Lupta a început la 17 l. c. dimineața și a durat până seara târziu. Rușii au pierdut 1000 de oameni și au fost siliți să se retragă din naintea Japonezilor.

Chicago, 19 Iulie. Raportorul de război al ziarului „*Chicago Daily News*“ telegrafează din *Antung*, că vești sosite din *Tșifu* spun, că admiralul *Togo* a murit.

Raportorul spune, că în întreg imperiul bântue colera, și toți câți mor de această boală sunt îngropați la un loc cu Chinezii.

Port-Said, 19 Iulie. Vasul *Smolensk* al flotei voluntare și încă un vas de război rusesc arborând drapelul comercial rus a trecut prin canalul *Suez*, ear după ce au trecut prin canal, au schimbat acest drapel cu cel de război. Ambele vase ruse plutesc acum pe marea roșie.

Petersburg, 19 Iulie. Despre starea generalului rus *Rennenkampf*, care la 13 Iulie într-o luptă a fost vulnerat, sosesc știri favorabile, însă generalul nu poate încă umbla, ci trebuie purtat.

Londra, 19 Iulie. Raportorul din *Tokio* al lui *Daily Express* telegrafează, că în capitala Japoniei este mare însuflețirea în urma învingerilor. Populația se pregătește să serbeze cu mare pompă și entuziasm caderea *Port-Arthurului*. Spre scopul acesta se pregătesc multe mii de lămpioane, cu cari să ilumineze casele, și un număr colosal de steaguri tricolore și engleze, cu cari să împodobească edificiile. Populația aduce de prin păduri ramuri, ca niel o casă să nu fie neîmpodobită cu această ocaziune solemnă și de mare însemnătate națională.

Pretinsele cruzimi ale Japonezilor.

Dacă în această privință se voește a se ști adevărul, nu e destul a lua câte-va exemple și a demonstra; trebuie a se stabili dacă singuraticele cazuri sunt excepțiunea sau caracteristica armatei japoneze.

E adevărat că se întâmplă și trebuie să se întâmple cazuri de cruzime; aceasta nu e nevoie să se mai înăsprească prin martori și prin fotografii, căci așa ceva se poate dinainte spune pentru fiecare război. Omul rămâne, sub influința disciplinei de fier, tot om cu toate defectele sale. Dar după-cum influința citirei unei desbateri judecătorești în care de multe-ori e vorba de cele mai neauzite cruzimi și sâlbătecii săvârșite de elemente neadversare, ci de mamă și copil, de bărbat și soție, nimănui nu-i trece prin gând să tragă de aci o concluzie generală, tot atât de puțin se poate acuza o nație întreagă într-un război unde cruzimile săvârșite de câți-va inși sunt mai explicabile. Cruzimi, ca ciuntirea răniților și maltratarea prizonierilor se pot întâmpla numai acolo unde disciplina n'a devenit a doua natură a trupelor și se menține numai prin supraveghierea permanentă a ofițerilor, unde soldatul nevăzând la spatele său pe superior își dă frâu furiei. Dacă armata japoneză face parte din această categorie, atunci acuzațiile aduse contra armatei se pot generaliza; dacă, din contră, se pot aduce dovezi că disciplina ce domnește în armata japoneză i-a intrat în carne și în sânge, atunci ar fi nedrept a trage la răspundere pe toți pentru greșelile câtor-va.

În anul 1900 Japonia a luat parte la expediția internațională în contra boxerilor și actele sale militare au stat, așa zicând, sub controlul european. Ia să vedem ce părere au reprezentanții diferitelor națiuni despre Japonezi. Conte *Koenigsmarck* („*Japonia și Japonezii*“) scrie: „... Aci este o disciplină, o ascultare tacită ce nu e nevoie să fie insuflată acum acestui popor, căci îi este înășentă printr-o educație pe mai mult de o mie de ani. Și ascultarea aceasta e departe de a fi flegmatism sau indolență. Pare neîndoios că nici un soldat european nu poartă un interes așa de vir și de serios la mersul evenimentelor tactice ca Japonezul, crescut în principiile datorii generale militare. În armata japoneză nu s'aude nici odată ocări și injurături“. Căpitanul *Immanuel*, din marele stat major general, scrie: „... Cu ajutorul disciplinei neînfrînte ce stăpânește armata japoneză s'a isbit că, fără a ține socoteală de caii ei inferiori, cavaleria străbate câmpurile de orez, trece gropile și zăgazurile, — un fapt ce nu poate fi judecat decât tocmai din punctul de vedere al ascultării necondiționate“. *Hesse-Warteg* („*Japonia și China*“ 1900) se exprimă astfel asupra spiritului trupelor: „... Armatei japoneze nu i-se poate face un compliment mai mare decât spunându-se că ea a îmbrățișat fără murmur prescripțiunile culturii europene, prescripții ce-i străine de ea, rigide ba chiar nesuferite, și că rar se întâmplă cazuri de insubordonare. După cum am aflat dela ofițeri europeni din Japonia, în cazarmele japoneze nu sunt localuri de arest; puținele ce se găsesc ici și colo stau mai mult goale. Soldații se obișnuiesc surprinzător de repede cu educația militară europeană... Serviciul e foarte aspru, mai aspru decât în multe armate europene“. Generalul german *Jansen*, un foarte bun cunoscător al Japonezilor, scrie: „... Numărul pedepselor în armată ar fi foarte mic, ceea-ce se crede ușor, când se vede atitudinea extra-ordinară de liniștită și corectă a soldaților pe stradă și purtarea exemplară față de superiori“. *Gaston Donet*, scriind despre expediția la *Peking*, zice: „... E fapt că fără zelul lor ambasadele n'ar fi fost liberate așa de repede. Pe când comandanții celorlalte armate căutau să se înțeleagă, Japonezii erau gata de marș. Și a trebuit să se înainteze cu ei, căci altminterlea ei singuri ar fi liberat *Pekingul*. În timpul campaniei ei au săvârșit pretutindeni cea mai grea muncă de război, trimițându-și oamenii la moarte până la unul, dacă ar fi trebuit“.

Aceste aprecieri ale unor oameni competenți sunt suficiente spre a arăta că o armată a cărei disciplină e judecată în așa chip, e imposibil să poată fi acuzată în general că ciuntește răniții și maltratează prizonierii.

Cătră on. abonați.

Rugăm pe on. abonați, să binevoiască a-și renouă cu toată graba abonamentul și la tot cazul mai târziu până în 7/20 Iulie c. ca să nu li-se întrerupă trimiterea ziarului. Celor ce nu-și vor fi renouă până la acest dat abonamentul, după procedura introdusă la expediție, ziarul încetează a le merge fără a putea observa vre-o considerație de una sau alta persoană.

Observăm și aceea, că celor ce vor trimite mai târziu costul abonamentului, nu le vom putea servi cu numerul dela începutul semestrului, ci numai din ziua plătirii, pentru-că foaia apare numai în atâtea exemplare, câți abonați are.

ADMINISTRAȚIA.

Din străinătate.

Macedonia. Cruzimele revoluționarilor din Macedonia sunt datorite luptei înverșunate dintre cele două organizații a lui Toncef și așa zisei organizații interioare. De-aceia victimele sunt Bulgari revoluționari, dar de altă părere, de pildă la Melnik, unde o familie a fost mai întâi orbită, scoțându-le ochii pe rând în toți membrii, iar apoi i-au uns cu petrol și le-au dat foc. Se zice că Macedonenii mai liniștiți vor da pe față aceste abuzuri și sălbătăci ale elementelor neascultătoare.

Englezii în Tibet. Se zice că Dalai Lama s'ar fi certat cu reprezentatul Rusiei, pe lângă el, cunoscutul Doriief. Dalai lama se plânge că încurcăturile de acuma le datorește Rușilor, cari nu i-au dat la vreme ajutorul făgăduit.

Expediția engleză în Tibet. Djong cetățea lui Ggyngtse au luat-o Englezii. Cetățea se afla pe un deal înalt de 200 metri, Soldații Gurka și pușcașii regali au luat-o după 14 ceasuri de luptă. Tibetanii trăgeau focuri multe, dar cu puțină ispravă. Înainte de asalt Englezii au reușit să arunce în aer o pulberărie din cetate. Tibetanii au părăsit poziția, fugind în neolîndueală, îndreptându-se spre Dongstie.

Concurs de primire în Seminarul junimei române gr.-cat. ștud. din Blaj.

1. Părinții, cari voesc să-și așeze băieții pe anul școlar 1904/5 în Seminarul junimii române gr.-cat. dela gimnaziul superior gr.-cat. din Blaj, prin aceasta sunt avizați, că termenul concursului de primire (se primesc numai gimnaziști) este 14 August st. n. a. c., Cererile de primire sunt a se adresa Veneratului Consistor metropolitan din Blaj și ce privește pe băieții, cari în an. școl. trecut nu au fost elevi ai Seminarului junimeii, au să fie instruate cu *extras de botex, testimoniu de pe anul școl. trecut și atestat de revaccinare*. În cerere părinții sau îngrijitorii au să-și însemne locuința și poșta ultimă cu acuratețe și să declare că cunosc deplin toate condițiunile și se obligă a le împlini pe toate. Ca rezoluțiunile să se poată expeda francate, petenții sunt rugați să alătore marcele poștale de lipsă.

2. Pentru elevi sunt de a plăti: 8 cor. ca taxă de înscriere, 250 cor. pentru cvartir, vipt, luminat, încălzit, spălat și în cas de lipsă medic și medicină; 2 cor. taxă de scaldă; 6 cor. taxă pentru scrobital rufelor, așa-dară cu totul 266 cor. la an, fără scrobital 260 cor. Taxa de înscriere, de scaldă și de scrobital rufelor are să se plătească toată de-odată cu ocaziunea înscrierii, su-

ma de 250 cor. în 2 respective 4 rate anticipative, ast-fel că în 1 Septemvrie cu ocaziunea prezentării sunt a se plăti cel puțin 76 cor. respective fără scrobital 70 cor. În cas de 2 rate, rata primă va fi de 136 cor. și se va plăti în 1 Septemvrie, a doua de 130 cor. și se va plăti în 1 Februarie, în cas de 4 rate, rata primă va fi de 76 cor. și se va plăti în 1 Septemvrie, rata a doua de 70 cor. se va plăti în 15 Noemvrie, rata a treia de 60 cor. se va plăti în 1 Februarie, rata a patra de 60 cor. se va plăti în 15 Aprilie. Sumele aceste sunt atât de mici, încât numai primindu-le regulat și anticipative se poate satisface atator trebuințe, câte sunt cu susținerea și îngrijirea elevilor. Ast-fel rectorul va fi silit să dimită pe elevii, a căror părinți sau îngrijitori nu și vor solvi ratele, la timpul său.

3. Elevii vor avea să aducă cu sine:

- carte de rugăciuni;
- 4 părechi de schimburi de pânză sau de giolgiu bune;
- cel puțin 4 batiste;
- 2 părechi de încălțăminte și cel puțin 4 părechi de ciorapi sau de obiele;
- 1 saltea (sac de pae) și două lepedee (cearșeafuri), de pus pe saltea;
- 2 perini și 2 fețe (de perini);
- 1 țol sau plapomă și 2 lepedee de plapomă;
- 2 lepedee albe de giolgiu pentru copierea patului (de lână și colorate nu sunt bune căci nu se poate ajunge la uniformitate);
- atâtea bilete albe de carton (formatul bițetelor de vizită) câte bucăți de rufe, vestminte și încălțăminte au;
- 1 cuțit, 1 furcuță, 1 lingură, 1 pahar și cel puțin 3 servete;
- 1 perie de vestminte și 3 pentru încălțăminte;
- cel puțin 3 ștergare și 2 pepteni, unul des și unul rar.

Pe rufe și vestminte trebuie cusut întreg numele și cel puțin litera inițială a numelui de botex. Rufele și vestmintele neînsemnate vor fi respinse.

4. Elevii vor avea provisiunea întreagă și anume:

- Locuința în sale mari, sănătoase, luminoase și provăzute cu toate cele de lipsă;
- Vipt întreg, adecă: dejun, prânz, ojină și cină. La dejun vor avea lapte cald cu pâne, la prânz 2-3 feluri de mâncări, la cină 1-2 feluri. La prânz în zilele de dulce va fi supă de carne, carne cu sos și mâncare groasă cu carne, eventual zamă acră cu carne și mâncare groasă cu carne sau friptură cu garnitură, ear în zilele de post supă de legume și mâncare groasă, ori apoi mâncare groasă de legume și mâncări făcute cu brânză, lapte sau ouă; Dumineca și în serbători și prăjitură. La ojină pâne cu poame etc. La cină în zile de dulce va fi friptură cu garnitură sau mâncare groasă cu carne, în zile de post mâncări făcute cu lapte, brânză sau ouă;
- Spălatul eventual și scrobital rufelor;
- Luminatul în timpul recerut;
- Încălzitul în timp de iarnă;
- În cas de morb medic medicină și îngrijirea de lipsă;
- Scaldă caldă în timpul ernoii amăsurat prescrișelor igienii.

Afară de aceea superioritatea se va îngriji ca elevii mai slabi în studiu pe cât se poate să fie ajutamați în studiere.

5. Părinții în decursul anului școl. să nu trimită la adresa sau la mâna elevilor bani, ci banii să vină la adresa superiorității, care se va îngriji să le procure recuisitele de școală, cărțile și celelalte, ce le sunt de lipsă. Asemenea nici mâncări să nu le trimită, căci seminarul îi provide cu cele de lipsă.

Mâncările ce părinții cu toate acestea le-ar trimite fiilor, se vor împărți între toți elevii, în cas de cantitate mai mică între conșcolarii respectivului sau respectivilor elevi.

6. Părinții sunt avizați, că pentru eventualele stricăciuni făcute de fil lor sunt răspunzători și vor avea să le rebonifice. De sine se înțelege că pentru obiectele, ce se strică prin folosire, fără vina elevilor, nu se va cere nici o desdăunare.

7. Elevii se vor prezenta în 1 Septemvrie st. n. înaintea superiorității seminariale însoțiți de părinții sau îngrijitorii lor, unde aceștia vor plăti taxele de lipsă și vor da în samă obiectele și lu-

crurile elevilor și li-se va designa mobilarul destinat spre folosința elevilor!

Blaj, 12 Iulie 1904.

Emiliu Viciu,
rectorul Semin. jun. române
gr.-cat. ștud. din Blaj.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 20 Iulie 1904.

— Noul proconsul german la Budapesta. Conform informațiunii lui „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ consilierul de legațiune german din Viena contele Dr. Botho Wedel va fi numit proconsul german la Budapesta. Urmasul la Viena va fi secretarul legațiunei prusiane din München contele Schœeim. Contele Dr. Botho Wedel este nepotul marelui ambasador din Viena contele Dr. Carol Wedel. Acum este de 44 ani și de trei ani se află în funcțiune la legațiunea germană din Viena, unde s'a bucurat de o mare popularitate.

— Jubileul de 100 ani al împărăției austriace. La 11 August se va împlini, 100 de ani de când împăratul Francisc II. în urma războaielor nenorocoase cu Napoleon, perzând mereu la provincii a fost silit a abdice de titlu pompos: *împărat romano-german*, luând pe basa unei patente împărătești, pentru a mântui cel puțin cât-va din autoritatea-i cesară știrbită, titlul de *împărat al Austriei*. La 11 August 1804 a fost lansat acest ordin imperial austriac. Acestui ordin au premers mari consfătuiri în Baden de lângă Viena, la cari însuși împăratul a presidat, luând parte la aceste *consilii de ceroană* afară de archiducele Carol, și palatinul, ministrii de stat austriaci, cancelarul curții boheme, austriace, maghiare și ardelene.

Resultatul acestor consfătuiri a fost, cum ziserăm patenta împărătească, de mai jos care a dat naștere imperiului austriac de azi.

— În Academia consulară ces. și reg. din Viena se primesc elevi pe anul 1904/5, sub condițiunea, să fie cetățeni de stat, ungari ori austriaci, să fie în posesiunea atestatului de maturitate dela vre-un gimnaziu din Austria ori Ungaria, și să cunoască limba germană și francesă. Informațiunii mai detaliate se pot cere dela direcțiunea academiei (Viena, Favoritens-trasse, 15). Taxa de înscriere face 240 coroane, ear taxa de întreținere 2600 cor. la an. Petițiunile de primire sunt a se înainta până la 1 Septemvrie st. n.

— Reuniunea de cântări din Brașov la castelul Peleş. În ziua de 1 Iulie c. dl G. Dima cu 64 membrii ai Reuniunii de cântări din Brașov, au cântat la Sinaia în castelul Peleş, înaintea Suveranilor noștri mai multe coruri.

A plăcut cu deosebire bucata intitulată „Salvum fac regem“ de curind compusă de maestrul Dima și închinată M. S. Regelui.

— Sultanul și principele Nicita. Din Cetinje se vestește, că principele Nichita a primit Lună în audiență solemnă, pe delegatul sultanului Haidar pașa, care a adus salutul suveranului său domnitorului montenerin. Scara se va da onoarea lui Haidar-pașa u conviviu festiu.

Din incidentul sosirei lui Haidar pașa la Cetinje, suveranii ambelor țări au schimbat telegrame calde și de simpatii, în cai au relevat *raportul amical* dintre Turcia și Iuntenegro, și au accentuat ordinea și liniștea dela hotarul turco-munteșegrin. Principele Nichita a conferit guvernorului Haidar-pașa maea cruce a ordinului Danilo, șefului statului najor colonelul Bessin beg, ordinul Danilo așa II, adiutantul lui Brisi beg, precum și secretarul Hallal effendi ordinul Damilo clas IV.

— **Canicula.** Au sosit zilele de mare căldură și la noi, așa numita caniculă: zilele cănelui. De vre-o câte-va zile însă căldura tropicală în loc să fie pololită de nițică ploaie dela Dumnezeu, ea pare că mereu crește. Focul dogoritor uscă și topește totul, încât nici nu cutezi să părăsești odaia, decât numai în deseară, când zefirul suav începe să tremure în plăcută adiere prin fișăitul tainic al frunzelor uscate și îngălbinite. Dar să ne lăsăm pe noi. Afară la câmp și-se presintă ochilor o priveliște îngrozitoare și nespuse de tristă: câmpii îngălbinite, pirojite, arse formal de căldura nimicitoare de viață. Un singur fir de earbă verde de ai putea afla, și mai fi inclinat să crezi, că bătrânul Helios nu are de gând să ne prăpădească. Economii așteaptă nerăbdători să se moaie ceriurile, cari singure sunt speranța și mângâierea noastră, și să ude pământul cu stropi recursori și binecuvântați. Pretutinderi este temere, că dacă această căldură va mai dura încă cât-va timp, viile vor da o recoltă aproape nulă.

Din toate părțile sosesc știri despre călduri mari. Așa de exemplu în Budapesta temperatura la amiază se ridică peste 40° Celsius. Mai în fie-care zi se îmbolnăvesc oamenii de insolație. — La Berlin așa de mare e căldura încât oamenii nu-și aduc aminte să fi fost vre-odată așa cald. În capitala Germaniei oamenii, ca și cad leșinați la pământ. — În Viena din cauza focului mare se simt lipsa de apă, așa încât autoritățile au provocat orașul să cruțe nițel apa, dacă nu voește să peară și de sete.

Din Paris se telegrafează, ca acolo temperatura în umbră este de 40° Celsius. Căldura a devenit insuportabilă și oamenii nu se pot feri de ea. Săptămâna asta au murit vr'o 10 inși de insolație, iar 50 zac la spital.

Când scriem aceste știri, un vântuleț îndurător s'a ridicat aburând încet și recoros. Cerul e turbure și probabil că peste 2—3 zile cerurile se vor deschide și vor uda cu abundență vietețile pământului.

— **Ziua aniversară a unei declarațiuni de război.** Alaltă-eri Marți la 19 Iulie au fost 34 ani dela crumperea războiului franco-teuton. În această zi acum 34 ani a declarat Napoleon III războiul Germaniei, care dela războiul danez dela 1864 și cel austro-prusian dela 1866 a înaintat cu pași repezi spre unitatea ei de azi. Știm că preludiul acestui război a fost chestia succesiunii tronului spaniol.

Ajungând tronul Spaniei la văduvie, corțezul a oferit coroana prințului prusian *Leopold*. Franța însă, fiind astfel încungiuată din două părți de Hohenzollerni, și-a simțit primejdia existența și siguranța ei, așa că Napoleon III a provocat prin ambasadorul francez la Berlin contele *Benedetti*, pe regele prusian *Wilhelm*, să influențeze asupra prințului pentru a refusa candidatura. Asta s'a și întâmplat, dar opiniei publice franceze surselitată asta n'a fost destul. Ambasadorul francez s'a prezentat de nou la rege cerând ca acesta să se oblige în scris, că Hohenzollernii nu vor face nici o încercare să recupereze tronul spaniol. Regele a refuzat, și după asta imediat a urmat declarația de război, care a produs mari schimbări în politica europeană.

Evenimentele războiului nefast: catastrofa dela Sedan, ocuparea Metzului de către prusianii, asediarea Parisului, s'au succedat cu iuteala dramatică, răsturnând împărăția franceză și privând Franța de rolul conducător în Europa, ce-l ducea pe acest timp. Acest rol, după-ce Germania s'a sporit cu două provincii: Alsacia și Lorena, a trecut, cum bine vedem, azi în mâinile învingătorilor. De atunci începând până azi foarte mult s'a discutat cine este cauza războiului, unii afirmă că este opera lui Napoleon, care a voit să-și întărească tronul său, ce se clătina, cu nouă izbânzi, cu nouă fapte militare strălucite.

Alții ear susțineau că războiul ăste a se atribui partidei dela curtea împărătească și în locul prim împărătesei *Eugenia*, care în lupta dintre ambele țări n'a văzut alta decât lupta catolicismului contra protestantismului. Ori cum, dar atâta rămâne sigur, că Germania era mai bine pregătită pentru război decât Franța, și că generalul *Moltke* deja cu 5 ani înainte de începerea campaniei a pregătit planul de război.

Vicleanul *Bismarck* a știut prea bine, că cu vechiul dușman trebuie odată trasă socoteala radicală, și că numai prin îngeunchiarea Franței se poate realiza unirea nenumăratelor du-

cate, principate, regate într'un singur imperiu puternic, german care să servească ca scut tuturor Germanilor.

— **Bătălia dela Plevna.** Dl colonel *Gărdescu*, profesor de strategie și istoria militară la școala de războiu, va ține la 7 a lunii curente o conferință la Ateneu asupra „Bătăliilor dela Plevna“ în fața membrilor Societății institutorilor români cari au intențiunea să viziteze încurând Bulgaria și în special câmpul de luptă dela Plevna.

— **„Noul partid“ (Bánffy) — organizat.** „Noul partid“ Duminecă și-a ținut ședința de constituire. Președinte al partidului a fost ales baronul *Wesselényi Miklos*, vicepreședinte: contele *Degenfeld Jozsef* și *Uváry Ferencz*; președinte al comitetului executiv a fost ales *Fáj Béla* vicepreședinte *Ágoston József* și *Guttman Emil*. Membrii în comitetul executiv: baronul *Bánffy Dezső*, *Dániel László*, *Eötvös Károly*, *Györffy Gyula*, *Halmai Elemér*, *Hock János*, *Puky Gyula*, *Laszkáry Gyula* și *Szemere Attila*.

— **Accidentul unui aeronaut francez.** Din Paris se comunică prin firul telegrafic, că cunoscutul aeronaut francez contele *Delavaux* era în mare pericol. Anume urcându-se cu balonul său „Mediterranean“ în apropierea localității *Palavas*, de odată o volbură l-a răpit și l-a aruncat în mare. Pescarii, cari din fericire se aflau în apropiere, au grăbit întru ajutor aeronautului pasionat.

— **Gubernur rus omorât.** Așa câte-va săptămâni după omorirea guvernorului *Bobrikov* din Finlanda, vestea unui nou omor politic vine din Rusia. O depeșă din Petersburg vestește că guvernorul substituit *Andrejev*, cu reședința în orașul *Agdsakeut*, a fost omorât alaltăeri. Atentatul s'a săvârșit pe stradă, unde Dumineca este concert și circula public foarte mult. *Andrejev* care în ziua precedentă a căpătat multe scrisori amenințătoare, de obicei se plimba însoțit de un servitor. Pe acesta însă de altădată l-a lăsat acasă, ca să păzească locuința. Când guvernorul a fost nimerit de întâiul glonț în spate, a căzut la pământ. După-asta au mai urmat cinci glonțuri. Guvernorul a murit în câte-va minute. Criminalul, care probabil a fost armean, a scăpat și în fugă și-a încărcat din nou revolverul. Câți-va trecători înzădar au făcut încercarea să-l prindă. Eri noapte a fost deținut un individ suspect. Guvernorul *Andrejev* ca și *Bobrikov*, este jertfa sistemului tiran de guvernare rusească. La răsărit pe finlandezi li despoiau de limba, naționalitatea și libertatea lor, la mează noapte în ținutul Caucazului, Armenii sunt asupriți de puterea moscovită, cari sufocă ori-ce libertate a lor. Răzbunarea nu putea să întârzie. Așa câte-va luni sunt, de când Armenii, pentru recăstigare vechilor lor drepturi, au organizat un comitet revoluționar, care recurge la arme teroristice împotriva funcționarilor ruși. Nu de mult Armenii au arangiat în Selisvestpol demonstrațiuni sgomotoase împotriva stăpânirii rusești. Guvernorul *Andrejev* în fruntea geandarmilor s'a dus înaintea demonstrațiilor și a împușcat cu revolverul pe un tiner armean. La acest semn geandarmii au dat o salvă de foc, căzând o grămadă de morți. Acum l-a ajuns răzbunarea.

— **Contesa Montignoso la Tátrafüred.** Din Tátrafüred vine știrea, că acolo se vorbește neîncetat, că contesa *Montignoso*, fostă nevastă a moștenitorului de tron al Saxoniei peste câte-va zile va sosi la Tátrafüred pentru a se întâlni cu copiii ei cari se află aci cu tata lor în vilegiatură. Moștenitorul de tron *Fridric August* sub durată, cât petrece necredincioasa sa soție cu copiii, va fi la vânătoare în jurul băilor romantice dela Tatra.

— **Desvelirea statuei lui Pasteur.** Sâmbătă s'a făcut în Paris pe piața *Betuil* desvelirea statuei lui Pasteur cu toată solemnitatea. De față a fost președintele *Loubet*, corpul diplomatic, reprezentanța lumii savante, și alți domnitori de stat.

Nevasta lui *Loubet* a ocupat loc pe tribună între văduva lui Pasteur și fiica acestuia. În memoria lui Pasteur au rostit vorbiri comemorative ministrul instrucțiunii publice *Chaumie*, prefectul departământului *Sena*, și președintele consiliului comunal. Profesorul universității din Bruxela *Errera* a vorbit în numele a celora străini, cari și-au dat silințe laudabile în jurul colecțiilor cu scopul mareț de a perpetua memoria celui mai mare binefăcător al omenimei.

— **Biserica jăfuită.** Din Roma se anunță, că în Albano biserica străveche *Madonna della Rotonda* a fost jăfuită. Blasfemia orii de D-zeu au dus cu sine toate împodobirile de pe altarul principal. Canonul *De Stefani*, asupra căruia cade suspiciunea, a fost deținut.

— **Comutare de pedeapsă.** Din Sabaria (*Szombathely*) se vestește: Regele a schimbat sentința de moarte a ucigașului și jăfuitorului *Kajtar János* adusă de forțele judecătorești, iertându-i pedeapsa cu moarte pe care a comutat-o în pedeapsă cu temniță pe viață.

— **A murit uriașul.** Marți a murit în Viena uriașul *Iacob Nirdel*, născut în *Ulm*, și cunoscut sub numele „*Moko*“. *Nirdel* era cel mai înalt om din întreagă Europa, având înălțime de 2 metri și 36 centimetri.

Bibliografi.

O carte bună.

„*Behelf zur Vorbereitung für die k und k. Kadettenschulen*“ de *Eugeniu Gontean*, locotenent și profesor la școala de cadeți în Timișoara.

Una din preocupățiunile zilnice ale părinților a căror copii au ajuns până la cutare etate e fără îndoială și întrebarea cardinală: „Ce se fac din copilul meu?“ Și nu e această întrebare fără de rost, căci într'adevăr, care carieră ar fi mai avantajoasă peste tot, și în special pentru noi Români? Noi, ne-am dat a face din băieții nostri partea cea mai mare: învățători, preoți și avocați, abandonând mai toate celelalte cariere. E un ce propriu Românului că ce a fost tata se fie și feciorul și numai ici colea se mai vede că unii părinți se emancipează de această caracteristică și pășesc cu un pas doi mai înainte. La tot cazul, zace la inima fiecărui părinte, dorul de a vedea pe fiul său cât mai fericit, căutând și știricind, care ar fi cariera cea mai avantajoasă.

Judecând după vitejia Românului și dorul de a se lupta pentru țară și împărat — aceste calități proprii noaue; — pentru tinerii nostri cea mai frumoasă și avantajoasă carieră este cea militară. Aceasta s'a accentuat mai demult și în coloanele acestui ziar și acum o relevăm din nou, pentru-că îmbunătățirile de salar făcute în timpul recent, precum și frumoasele pensii ce se asigură, ne demândă imperativ, a recomanda cu cea mai viuă căldură tinerilor nostri de a îmbrățișa cariera militară, ca una ce e mai rentabilă.

Când recomandăm această carieră de cea mai avantajoasă, ținem să atragem totodată atenția și asupra valoroasei cărți: „*Behelf zur Vorbereitung für die K. und K. Kadettenschulen*“ (Ajutor la pregătirea pentru școlile de cadeți c. și reg.) în 2 tomuri, scrisă de un tiner român, dl *Eugeniu Gontean*, locotenent și profesor la școala de cadeți în Timișoara. Prețul ambelor tomuri e 8 cor. și se poate procura direct dela dl autor sau și pe calea oricărei librării. Tomul I tipărit la Cluj 1898, se estinde pe 17 coale de tipar și judecând conținutul și scopul ce-l urmărește dl autor cartea merită cea mai caldă interesare.

Este în deoște cunoscut greutatea care o întimpină părinții, cari doresc a-și da fiii lor pe cariera militară, începând încă cu compunerea și ajustarea rugărilor, dar mai ales candidații de cadeți cu esamenul de primire. Cartea din chestiune se ocupă și clarifică toate acestea.

Arată părinților toate condițiile de primire și formular de rugare, precum și ajustarea aceleia cu documentele necesare. Pentru candidații de cadet înlocuște această carte pe adevăratul profesor — instructor servindu-le cu tot materialul ce se recere la depunerea examenului de primire. Aritmetica și algebra o tratează clar și cuprinzător; cele 4 operațiuni fundamentale, ridicarea la pătrat și cub și extragerea rădăcinilor precum și operațiunile aritmetice până la regula catenară, le lămurește atât de bine, în cât e eschisă posibilitatea ca cine-va se nu le poată cuprinde. Tot asemenea tratează geometria — planimetria — adnexând la sfârșitul cărții 58 figuri. La același nivel este tratată și geografia având la sfârșit și 4 harte. Se ocupă cu istoria universală a evului vechiu: istoria popoarelor răsăritene, a Grecilor și a Romanilor. Judecând materialul ce-l espune dl autor cu împărțirea aceea bună, cartea poate face serviciu bun ori cărui particular.

Tomul al II-lea ce cuprinde în sine 10 coale tipar, este tipărit în Timișoara 1904, și costă separat 2 cor. Se ocupă în special cu condițiile de primire apoi tratează bine gramatica și sintaxa limbii germane, ortografia și interpunctiunea. Geometria o ampică; trece la sferometrie și adnează la fine încă 82 figuri. Asemenea urmează cu algebra espunând exemplele cu reguli foarte clare tractând inclusive și ecuațiunile de gradul I cu 2 necunoscute. Limba face onoare dlui Autor.

Recomandăm deci cu toată căldura tuturor și în special candidaților de cadet cumpărarea acestor 2 valoroase opuri lucrute de dl autor, ca bărbat specialist și amăsurat. trebunțelor candidaților pentru școalele militare.

Ioan Nicorescu.

Felurimii.

Bismarck ca jucător. În memoriile lui Emile Oliviers se află între multe anecdote caracteristice, și următoarea, asupra lui Bismarck când se afla în anul 1867 la expoziția din Paris.

Napoleon III. voia să se arete domnitorilor de pe acel timp, în toată strălucirea sa și arangea petreceri. Bismarck, deja pe atunci numit „cel mare“ lua parte la toate. La un bal de curte îl angaja o damă tină și frumoasă la o tură de cotilion. Suveranii ce nu stau departe, nu își credeau ochilor când îl-au văzut pe Bismarck, cum a tras un compliment elegant și a primit provocarea. A jucat tura întreagă, apoi în semn de aducere aminte a dat dansatoarei sale bobocul de roșă din botonieră. „În totdeauna am iubit valsul“ zise el în decursul jocului, „cu toate astea însă, acesta va fi cel din urmă vals, pe care l-am jucat“...

Starea lumii civilizate. Un învățat englez a stabilit o statistică interesantă, dar cam silită, despre persoanele rămase în întunecul ignoranței până la gradul, ca să nu poată nici citi, nici scrie.

Englezul se exprimă cu multă reutate, când vorbește mai cu seamă de trei țări: România, Serbia și Rusia, de care zice, că sunt cele mai puțin civilizate în lume.

Numărul celor ce nu știu nici citi, nici scrie în aceste trei țări, este, zice el, 80 la sută din întreaga populațiune, va să zică, dacă admitem populația României de 6.000.000 apoi sunt complet ignoranți 4.800.000.

Mai departe vorbind de Spania, găsește nici mai mult, nici mai puțin de cât 63 la sută; apoi vine Italia cu 48 la sută, iar Franța și Belgia numai cu 14 la sută.

Vorbind de Unguri îi găsește civilizați, prin faptul că numără 43 la sută, care nu cunosc literile. Austria, abstracție făcând de Ungaria o găsește mai civilizată de cât aceasta din urmă. Ea numără 39 de inofensivi.

În Irlanda sunt 21 la sută, în Holanda 10, iar în Anglia numai 8 la sută.

Vorbind mai departe de țările pur germanice, pe aceste le găsește stând în culmea progresului: Țările germanice denotă o reducere însemnată de analfabeți adică de oameni care nu știu nici citi nici scrie.

Imperiul german n'are de cât unul la sută.

În Bavaria și mai cu seamă în Baden și în Württemberg, acolo toți știu citi și scrie.

Țara, care stă mai bine de cât toate țările pe pământ în privința culturii este Suedia și Norvegia, acolo omul care nu știe carte este o specie animalică sau mai bine zis o specie zoologică dispărută.

ECONOMIE.

Deschiderea expoziției agrare în București.

Duminecă în 27 Iunie la orele 10 dimineața s'a deschis la șoseaua din București expoziția Societății Agrare.

În partea stângă a câmpului se află așezat frumosul pavilion al Domeniului Coroanei, în formă de T, cu cele trei secțiuni ale sale, agricultura, industria casnică și silvicultura. De jurul împrejurul pavilionului sunt plantați brazi și pomi fructiferi.

Expoziția este așezată pe un câmp întins ce se întinde în stânga șoselei Kisselei până la șoseaua Jianu.

În marele pavilion central sunt expuse produsele industriei române, între altele firmele: Prager, (pălării și blănării); Gr. Alexandrescu (tăbăcării), G. B. Constantinescu (odăjdii procești). Papajan, Minerva (coniac, mastică, liche-ruri), Filip Birman (tuni), Leon (flori), Radivon (bijuteria, gravură), Soc. anonimă pentru exploatarea de păduri), Frații Assan (uleiuri), „Concordia“ (tăbăcării), Dr. Urbeanu, (diferite fabricate din „Soia“, etc. etc.

La solemnitatea deschiderii au luat parte: dl ministru C. I. Stoicescu, Sp. Haret și Em. Porumbaru; dl general Wartiade, șeful casei militare a M. S. Regelui; dl C. F. Robescu, primarul Capitalei; I. Kălinderu, administratorul domeniilor Coroanei; St. Greceanu, președintele comitetului expoziției. Sava Somănescu și I. Alexandrescu, vice-președinți, Nicu. Negri, comisarul expoziției, N. Cețianu, secretarul general al expoziției, întreg comitetul și numărul public.

La orele 10 și un sfert s'a oficiat în pavilionul central un serviciu divin, de către P. S. Sa Arhieriei Nison, vicarul Mitropoliei, asistat de un număr de cler.

Apoi dl St. Greceanu, președintele expoziției ținu o cuvântare în care arată că în societatea română să petrece un eveniment național: agricultura cu derivatele sale, este din ce în ce mai conștientă de însemnătatea pe care o are în economia națională. Am venit aci, zice d-sa, ca să sărbătorim munca pământului din care se nasc nenumărate industrii. Progresele pe care le-am făcut pe acest tărîm sunt imense; dela plugul tras cu greu de șase boi, am ajuns la plugul cu aburi care sboară pe brazde. Văzând dar progresele făcute, putem spera că în viitor ele vor fi și mai mari, și vom putea avea chiar și irigațiunile care vor fructifica cu belșug câmpiile Munteniei.

D-sa spune că societatea agrară este fericită de a, vedea că proprietarii mari și mici au răspuns la invitația sa, și au venit să sărbătorească frățeste munca pământului. În numele societății salută pe cei veniți din toate unghiurile țerei. Oratorul își exprimă speranța în reușita deplină a expoziției, cea mai de căpetenie țină a Societății Agrare.

Greutățile pentru întocmirea celor necesare Expoziției, au fost mari, de aceea Expoziția nu este încă cu totul desăvârșită. Cu timpul însă, se vor îndrepta și complectă toate.

M. Sa Regele ne-a dat cea mai frumoasă pildă, urmează oratorul, prin participarea sa voioasă și generoasă la expoziție. Apoi aduce mulțumiri guvernului, direcției căilor ferate, și tuturor exponanților care contribuiesc la izbânda expoziției și la răspândirea științei agricole.

Pentru toate dar să mulțumim lui Dumnezeu, sfârșește dl Greceanu și să zicem: Să trăiască România! Să trăiască Regele Carol I și Regina Elisabeta, patronii acestei expoziții! Să trăiască Dinastia. Să trăiască Agricultura Română, unicul nostru izvor de îmbogățire și de trai încă pentru multă vreme.

Dl ministru C. I. Stoicescu a pronunțat apoi un discurs.

INSERTIUNI și RECLAME.

Stabiliment de Hydrotherapie.

„Wällischhof.“

Stațiune de tren și poșta Brunn — Maria — Euzersdorf. 30 min. departe de Viena. 236

Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer de soare, massage, electrisare, gimnastică svedă etc).

Prețuri moderate

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului: Dr. Marius Sturza.

Prăvălia de fier și deosebite instrumente

Fraților Berta

(Berta-Testvérek).

Arad, Andrástér 3.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fier și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferării pentru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrag și Meiding de primul rang. Mașine (sparhert) pentru bucătăria de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru ghiață.

Arme Jerlah și Piper, puște pentru vânători. Monopol de vânzare a coaselor de oțel Barabás Béla și a pompelor de stropit contra peronosporei pe lângă o garanță de 10 ani.

Instrumente de vierit etc.

Foarfece engleze Solingene veritabile, pențiluri și briciuri.

Deposit exclusiv «AHOI».

Pe seama ținuturilor sud-unga e unicul deposit al lui strului de argint: VENUS pentru cuptoare.

Comandele din provincie se efectuează pentru prețurile ieftine de zi. Nr. 221—50

In sala cosmetică,

ARAD, Szabadság-tér 14. 1 em.

concesională de către medici și autorități toți cei ce au vr'un defect al frumuseții, ca alunițe, pete de ficat, zgrăbunțe, mitesseri, care au fața sbârcită, roșie, cu pete, se pot mântui de ele. Aci femei au fața roșie primesc un teint alb luciu, bărbați în stadiu de a deveni pleșuvi primesc grabnic ajutor. Tot ce aparține coregerii frumuseții se poate avea aci.

Celor interesați li-se dau deslușiri.

292 2—3

Editor-proprietar: George Nichin

Redactor responsabil: Ioan Russu-Sirlanu.

Apărare contra arșiței soarelui!

Avem onoare a vă recomanda cu sosirea sezonului de vară
Rolurile de fereastră americane
construcția cea mai bună.

Aceste roluri, care sunt construite din lenngradl calitatea
cea mai escelentă,
sunt provăzute cu mecanism automobil
sunt foarte durabile și se opresc la ori-ce înălțime.
Prețurile după mărimea ferestrelor 3·60, 5— cor. și mai sus.

ZIMMERMANN és EISELE

LA „PAPAGALUL VERDE“ (Zöld papagály).

ARAD, Andrásy-tér és Weitzer János-utca sarkán.

Mai departe

asortiment bogat in cămăși de turiști de vară,
pălării de pale, umbrele p. bărbați și femei.
pentru prețuri senzațional de estine.

La cumpărări de 10 coroane se acordă un tablou in
mărime naturală de 3 coroane

247

In atenția cea zi utorilor!

Biuroul de zidire și magazinul de lemne al întreprinzătorilor de zidiri

Vollák József és Társa

Arad, Radnút-út 6. szám.

Telefon pentru oraș și comitat 65.

256

Primum ori-ce lucrări de zidire

precum zidire de case de închiriat, edificii private, vile, etc. in ori-ce stil; in loc și in provincie, mai departe zidirea respective construirea și aranjarea de ghițării, elevatori, magazine și staluri, etc., precum și transformarea de edificii vechi, construirea și vopsirea de frontispicii, uscarea păreților umezi.

Lucrări de ciment și anume: pardoseală de ciment, baze de beton, trepte, boltitură, iesele de ciment și vălăe de apă viteză, canaluri de beton, mine etc.

Lucrări de lemnari, precum: coperișe, construcții de coperișe, magazine, șopronuri și alte încăperi economice pe lângă garanță de mai mulți ani. Construirea de coperișe de ciment de lemn pentru prețul cel mai ieftin.

Măsurarea și espertizarea de edificii.

Cu bugeturi servim la dorință gratuit.

Mulțumind pentru încrederea clienților noștri, ne rugăm să ni-o păstreze și pe mai departe.

Cu deosebit respect

Vollák József és Társa.

Imprumuturi de bani pe amortisare

mijlocesc pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case in oraș cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30 și 50 de ani

adeacă in camătă e socotită atât camăta cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndestulirea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi ipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, tacșele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SANDOR

Arad. str. Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

220

Biuroul de arhitectură
al lui

BIRÓ ERNŐ, arhitect

— ARAD, Eötvös-utca 17 —

Pregătește ori-ce fel de planuri
și acceptază tot felul de lucru aparținător in sfera arhitecturii mai

217

înalte.

Colorare de porțelan și maiolica de artă!

Boros Béni-tér 16 sz. 1, em. 14.

Respectuos aduc la cunoștința părțitorilor și spriginitorilor industrie de artă maghiară, că in atelierul meu de colorare îndeplinesc colorări celui ma distins gust corespunzătoare.

P. O. Public poate comanda la mine vase de prânz, de dejun, de tea etc. după ori-ce model. Pictez porțelan in mode cel mai bun executat, cu numele, monograme, pentru prețurile cele mai ieftine. Comandele se pot alege după modele gata și din cataloage ilustrate. pe care il pun ori-cărui, care il cere pe o carte postală, la dispoziție.

Nisuița mea principală este să bine-merit de încrederea și îndestulirea on. public.

Primesc pictări de oleu și squarel etc.

Dau ore la domiciliu damelor iubitoare de pictură de porțelan, maiolica, ear vasele pictate de ele le ard.

Vase de porțelan, maiolica, și sticlă sparte, numai eu sunt in stare aici in Arad să le lipsesc in cup-torul meu, pentru a putea fi folosite și mai departe.

Cu deosebită stimă:

HARTMANN PÁL.

284

Tocila și reparatoria de corturi

a lui

SPITZ ANTAL

ARAD, Deák Ferencz-u. 10 sz.

Recomandă prăvălia sa bogată in tot felul de cuțite de oțel Solingen p. economia de casă, de briceaguri, foarfeci și unelte p. măcelării.

Primește pe lângă garanță tot felul de lucru tocilă: ascuțirea de briciuri, de mașini pentru tăiat pērul (pentru o bucată 1 cor.), de foarfeci.

Se primesc de asemenea reparațiuni de corturi și umbrele cu cele mai fine obduceri.

Italieni din Veneția.

Rog binevoitorul sprijin

298

Spitz Antal.

Condițiunea principală a

FRUMSEȚEI

este, ca fața și mâinile să fie fine, ear în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesseri și supărăcioși, alunițele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Se poate comanda dela :

farmacistul HAUER LAJOS

ARAD, Pécskai-ut. 287

**Depozitul și atelierul de reparare cel mai vechiu de
mașine de cusut și de biciclete în Arad.**

Asortiment bogat de

Mașine de cusut Singer 288

Biciclete engleze și de biciclete cu motor

Clopoțel electric și telefon.

HAMMER VILMOS

ARAD, Sabadság-tér 7. szám.

Nr. Telefonului 96.

Ferăria lui PÖHM és GEDEON

Arad, în colțul str. Eötvös și piața Libertății (Szabadság-tér)
(Casa Rozsnyay) în localitățile foste alui Andrányi Gustáv.

Depozit bogat și provăzut cu tot felul de ruși, figuri și cercuri
de fer, plăci de oțel, fer și cupru.

Cuptoare de fer 287

Articoli de economie și căsnicie, ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ instrumente p. toate ramurile industriale

Arme pistoale și catușe.

Grinzii de fer se furnizează ieftin și prompt.

Mare depozit de cărbuni de lemn și de peatră pentru faurii
în preț foarte ieftin.

Vinzare de praf de pușcă reg. ung.

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare
ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii,
plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebreale, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus
înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai
iute răsunset acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.